

Bratec in sestra.

igava sta pa vidva, ljubezniva otroka? Odkje sta? Kako vama je ime?« Tako vzkliknete, ko zagledate ljubko sliko.

Da utešim vašo radovednost, mila deca, vam povem lepo po vrsti!

Boris in Milena sta Vojnilovičeva iz Maribora. Drava, posestrima Save, deli mesto v dva dela. Lepo mesto je Maribor, kjer imajo Slovenci krasen »Narodni dom«.

Boris in Milena sta rojena v Pulju, kjer ima sedež naša mornarica. Ob vojni je bil njiju atek vpoklican v vojake, dodeljen v Maribor, in z njim je šla tudi njegova družinica. Od tedaj so minila štiri leta, in Boris in Milena sta prava Mariborčana. Znana jima je pot v cerkev, v park, k Dravi, na kolodvor in v prodajalnico. Na izprehod ju spremlja služkinja, ki pa težko zadošča njiju radovednosti. Vse hočeta vedeti, vse videti. Zanimata se za vsako stvar, za živali, cvetice, drevesa, čolne, hiše. Ko postojita na mostu, izprašujeta, kam teče Drava, odkje, če so mostovi in čolni povsod, če je dosti rib v vodi itd. Boris je vrgel papirnato zastavico v Dravo in bi rad, da jo ulovi deček bogve kje daleč. Mileni je bilo žal zastavice, a jo je Boris potolažil, češ, deček tam daleč že čaka nanjo cele tri dni!

Boris in Milena sta vljudna otroka. Znane ljudi lepo pozdravljata, Milena se pokloni, Boris odkrije. Kadar je v vojaški obleki, salutira tudi vojakom.

Boris in Milena imata tako rada svojo staro mamico, ki je bila pri njih na obisku. Ko je odhajala, sta bila žalostna. Obljubila jima je, da jo obiščeta v Ljubljani, če ostaneta pridna in poslušna. Oba sta ji to zagotovila in se poslovila od nje. Ko sta gledala za vlakom, ju je slikar ujel v svojo temno kamrico. Zdaj vidite, otroci, kako sta gledala za vlakom, ki je odpeljal ljubo staro mamico v belo Ljubljano.

Boris zna že čitati, pisati in računati. Mamica njegova je bila učiteljica in ga je poučevala prvo leto doma. S kakšnim veseljem se je oprijel učenja! Letos je napravil izpit čez prvi razred z odličnim uspehom in bo obiskoval javno šolo. Komaj je šest let star. Priden dečko, kajneda?

Z mamico sta oba že mnogo potovala po zeleni Štajerski. V krajih, kjer sta se ustavila, sta kupila krajevne razglednice, napisala dan in leto, da bosta imela spomin na lepe dneve.

Boris in Milena sta dobra bratec in sestra. Vedno se imata rada, prepira ne poznata. Ko je odpotoval Boris z atkom v Medžimurje, je bila Milena vedno žalostna. Zmeraj je izpraševala, kdaj se vrne bratec. Boris pa je tudi z atkom vedno silil domov po Milenico in mamico. Ko se je vrnil, je prinesel sestrici črešenj, a ona se ni ozrla nanje. Le Borisa je gledala, ga stiskala k sebi in mu očitala, zakaj ga ni bilo tako dolgo nazaj.

»Veš, Milena, zdaj bom pa vedno pri tebi. Nikdar več ne pojdem od tebe. Samo takrat, ko bom vojak. Mi vojaki moramo biti sami. Saj tudi mamica ne gre z atkom v pisarnico. Veš, Milena, ti boš pa kuhala doma. Ko pridem domov, te vprašam: No, Milenica, kako je? Ali si kaj dobrega skuhala? Ali je bil medvedek Marko priden? Kaj pa belček — zajček in rutka — tutka; kaj pa racka — golotacka, kaj pa goska — dolgonoska? Hm, Milena? Ali so bile punčke pridne? Ali si kaj zapela: »Sem slovenska deklica?« No, le glej me! Ali nimaš narodne obleke, lepo pisane, belih rokavcev. ali ti ni Milena ime, meni pa Boris, ker sva Slovenca?«

»Bom kuhala,« je pritrdila Milenica, »bom, same dobre reči, hm, veš, sladke, veš, take kot mamica.«

»Potem se bova peljala v Ljubljano k stari mamici. Pa poreče: »O, gospod in gospa, pa kar sama?« Veš, velika bova takrat. V Trst pojdeva, videla bova morje in ladje, kakor nama je pripovedoval stričev Vladko!«

Pogovarjala sta se na dolgo in široko o vsem tem, kar bo nekoč in nekdej. V sanjah pa sta splavala daleč v krasni slovenski svet, od Drave do Save in Soče, do sinje Adrije, kjer plavajo bele jadrnice, nad njimi krožijo galebi in utve. Obhodila sta bela mesta, mične vasi, obdane od vrtov, polja in šumnih gozdov. In kamor sta prišla, je odmevala prelepa pesem:

»Slovenski svet, ti si krasan,
z lepoto rajsko ves obdan!«

Zjutraj sta se zbudila in si pripovedovala mične povesti o vsem, kar so jima prinesle sanje.

Bodita srečna, bratec in sestra, bodi srečna vsa slovenska deca! Na dobre otroke je domovina ponosna, saj so nje zlati upi in srečna bodočnost. Bodite zdravi in pozdravljeni! —

CVETINOMIRSKI:

Slavec in lišček.

Basen.

ekoč je obiskal lišček slavca.

»Tvoje petje, slavec, mi je jako všeč,« se izrazi med drugim lišček; »ni pa mi pogodi tvoja borna rjava suknjica. Da bi bil vsaj pevcem primerno obeležen! Ali vidiš mene? Ves se le-skečem. A ti, slavec? Ubožec si. Jaz bi ne menjal s teboj.«

»In jaz ne s teboj,« mu odvrne slavec; »zato ne, ker mi je petje več kakor pa zunanost.«

Lišček se gizdalinsko zaziblje na vejici, rekoč: »A jaz imam vendarle več čestilcev kakor ti, slavec!«

»Mogoče!« reče slavec. »Kdor bolj gleda na zunanost kakor na petje, ima gotovo rajši tebe. Komur pa je glavna stvar petje, bo bolj cenil mene. Glavna stvar vsakega pevca je pa petje in ne zunanost. Ali ni res tako?«

»Pa je več takih, ki bolj gledajo na zunanost — tudi to bo res, ne li, ljubi moj slavec? Torej imam jaz več čestilcev kakor ti!« dokazuje lišček in ošabno dvigne glavo.

»Mogoče,« ponovi slavec. »Toda zaradi tega nima moje petje nič manjše vrednosti. In če bi imel samo enega čestilca, na tvoji strani pa bi stal ves svet — resnica bi ostala ena in ista: tvoje petje se ne da primerjati z mojim. Ne čestilci, ne zunanost — petje odločuje. Ali mi priznaš to?«

»Tvoje petje, tvoje petje...« začne lišček v zadregi, sukaje glavo in razpenjaje peruti. »Kaj naj priznam? Da si ubožec, slavec, ubožec v svoji siromašni suknjici... Zdravstvuj! Morda se drugič kaj več pomeniva... danes si preveč dolgočasen...«

In s ponesrečenim poizkusom, da bi veselo zažgoled za slovo, odleti lišček v daljavo.

Osamljen v grmovju konča slavec razgovor z liščkom z dodatkom: »Pač ena najtežjih stvari je — pogledati resnici pogumno v oči!«

